

Vergeving raakt ons aan

Maranathakerk, 7 april 2024

Rob van Essen

Zoals de Vader mij heeft uitgezonden, zo zend ik jullie uit Joh. 20:21

In Ermelo kerkte ik eind jaren zestig in het 'Witte Kerkje' van dominee H.W. Witteveen. Sinds lang is het onderdeel van de Protestantse Kerk ter plaatse, naar dat is niet altijd zo geweest. Dominee Witteveen, geboren in 1815, was zeker eigenzinnig te noemen. Hij kreeg moeilijkheden met de meerdere organen omdat hij dingen deed die buiten de kerkelijke paadjes gingen en werd uit de kerk gezet. Maar dat betekende niet dat hij z'n roeping opgaf!

Aan de grote weg die dwars door Ermelo naar Harderwijk loopt, liet hij het Witte kerkje bouwen en in de omgeving kwam nog een bejaardenhuis en een zendingsschool. De man had een grote passie: zending. In die tijd een vreemde passie in de Herv. kerk: het bereiken van de onbereikten. In heel Nederland stond hij bekend als een evangelist in hart en nieren. Maar wel een vreemde vogel, dat moet gezegd. Hij kocht in Ermelo eens een kroeg. Iedereen vroeg zich af wat hij ermee zou gaan doen. Er een evangelisatielokaal in vestigen natuurlijk, wat kun je anders van Witteveen verwachten.

Nou nee, hij stak het geval in de fik en zei: "Dat is er weer een minder".

Zo 'n man was dominee Witteveen.

Buiten de geijkte paden met zending als passie en zorg voor mensen die buiten het gezichtsveld van de gevestigde wanorde vielen. En ik denk dat de kerk haar bestaansrecht ontleent aan deze passie. Een passie die in zijn tijd niet begrepen werd en ook vandaag de dag nog vaak op weerstand stuit. 'Zieltjes winnen' wordt zelden in positieve zin gebruikt.

We bedrijven geen zending omdat we *betere* mensen zijn dan mensen die niet of anders geloven. Terecht ligt er tegenwoordig een groot accent op de wederkerigheid van verkondiging en diaconaat. Je mag mensen niet tot object van onze goede bedoelingen maken.

Zending is een wereldwijde beweging waar ook de Haagse kerken deel van uitmaken.

J.C. Hoekendijk, de Utrechtse missioloog, heeft gezegd: 'De gemeente *heeft* geen zending - een zendingscommissie, een evangelisatiecommissie -, maar de gemeente is de zending van God in deze wereld'.

We gaan deze wereld niet in omdat we zoveel te bieden hebben als christenen en als kerk. Maar we gaan omdat het lied van bevrijding moet klinken waar wordt geleden en gezocht. Omdat er licht schijnt in de duisternis, waar verlamming is en de schuld. Wij hebben geen 'antwoord op alle vragen', maar we hebben wel een opdracht: de discipelen hebben Geest ontvangen. In één adem (!) verbindt de evangelist dat met: 'Als jullie iemands zonden vergeven, dan zijn ze vergeven'. In tegenstelling tot de synoptici is bij Johannes niet de verkondiging van het Rijk de speerpunt, maar de vergeving van zonden. Er moet losgemaakt worden! Dat thema komt terug in het gesprek van Jezus met Petrus bij het meer van Tiberias (hfd. 21). Tot driemaal toe de vraag: Heb je mij lief? En tot driemaal toe passeert Jezus de schuld en geeft Petrus het herderschap over de kudde. Want Jezus is niet gekomen om te oordelen, maar om te redden (Joh. 12).

Op die eerste Paasdag van de kerkgeschiedenis die in Johannes 20 beschreven wordt, zat de gemeente angstig bijeen. Er waren verwarrende en vreugdevolle berichten over de opstanding, maar ze wisten niet wat ze er mee aan moesten. En de deuren waren potdicht omdat ze bang waren. Bang voor de Judeeërs, de leidslieden die Jezus als opstandeling aan de Romeinen hadden uitgeleverd. Maar werden ze wellicht ook gegijzeld door hun eigen schuldgevoelens: ze hadden hun rabbi in de steek gelaten, verloochend. Als het waar is, wat Johannes voorafgaand vertelt, dat Maria uit Magdala met het opstandingsbericht is gekomen, dan staan ze met lege handen.

En dan komt Jezus en staat in hun midden. Let op: de Levende openbaart zich daar waar mensen bijeen zijn. Bij de maaltijd met de Emmaüsgangers, aan het meer bij de leerlingen die aan het vissen waren.

Jezus is de Knecht die gevangenen bevrijdt en boeien losmaakt. En dat is het begin van alle zending: de 'vreemde vrijspraak'.

Hij maakt Zijn leerlingen tot *nieuws mensen*, tot gezondenen.

'Ik zend u' - dat is letterlijk de betekenis van apostel: gezondene zijn. Mensen met een opdracht. 'Zoals de Vader Mij gezonden heeft, zend ik jullie uit'!

In kwetsbare menselijkheid en aangedaan met Gods Geest bij de doop in de Jordaan.

Zending is principieel kwetsbare menselijkheid: het besef dat we van vergeving leven moeten. Zeventig maal zeven maal.

Zo zijn we Gods smaakmakers op aarde.

Het evangelie van Johannes komt na de drie synoptici, waarin het accent op de verkondiging van het Rijk Gods ligt. Het gaat om de wereld, om vrede en gerechtigheid. Johannes, de mysticus, legt het accent op de innerlijke vrede: 'Geest van God vervult ons. Maakt dat we die grote opdracht aankunnen.

Vergeving, verzoening: het moeilijkste dat er is. Er is geen protocol dat je volgen kunt. Vergeven moet: maar wanneer, kent het ook grenzen? Hier ligt een parallel met de verkondiging van het Koninkrijk. We verkondigen wat nog niet gezien wordt, wat onmogelijk lijkt!

Denk u eens in: een Waarheidscommissie in Jeruzalem, waar Hamas en de Israëliëse legertop schoon schip maken. Denk u eens in: het Koninkrijk Gods, waar de volken naar Jeruzalem optrekken om de vrede te leren en zwaarden tot ploegscharen te maken. Het kan niet.

'Hij blies over hen heen'- zoals verteld wordt van de eerste mens die de levensadem wordt ingeblazen. Mens moeten we worden. Ik meen dat het prof. Van Ruler was die zei dat we niet geloven om christen te worden, maar om mens te worden.

Durf het aan zonder protocol. In de opdracht komt de bezieling mee!

Samen geroepen: er hoeven er maar twee of drie te zijn.

Met hoevelen wij zijn geeft niet de doorslag. Zijn geloof in ons doet ons wagen: je kunt het! Hij die ons Zijn Geest schenkt, die Zijn hart verloren heeft aan deze wereld.

Er is lijden en ongeloof. Ook wij zijn mensen die zorg en schuld niet vreemd zijn.

Gesloten deuren genoeg: maar Hij staat in ons midden. Vergeving raakt ons aan.